

VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

De Boelelaan 1105
Telefoon (020) 598.5337

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR DE EXAMENS

No 2021/27/994

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak doende op het beroep van de heer [Naam 1], woonachtig te [Woonplaats], appellant, gericht tegen het besluit van de Examencommissie van de School of Business and Economics (SBE) van de Vrije Universiteit, verweerster, om hem een sanctie op te leggen vanwege fraude bij het maken van een toets.

I. Loop van het geding

Appellant heeft op 1 februari 2021 beroep ingesteld tegen de beslissing van verweerster gedateerd op 21 januari 2021. Het beroepschrift is tijdig ontvangen. Aan de overige voorwaarden is eveneens voldaan. Het beroep is derhalve ontvankelijk.

Op 5 februari 2021 is namens het College aan verweerster medegedeeld dat de voorgeschreven procedure vereist dat verweerster in overleg met appellant nagaat of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. Verweerster heeft vanwege drukke werkzaamheden de voorgeschreven termijn van drie weken om tot een minnelijke schikking te komen, dan wel bij het uitblijven van zo'n schikking een verweerschrift in te dienen, overschreden. Verweerster heeft na deze termijn appellant uitgenodigd voor een gesprek om na te gaan of een minnelijke schikking mogelijk was. Een minnelijke schikking is echter niet tot stand gekomen. Verweerster heeft op 23 maart 2021 een verweerschrift ingediend. Het beroep is behandeld ter zitting van het College op 18 mei 2021.

Appellant is in persoon verschenen, samen met mevrouw [Naam 2]. Verweerster werd vertegenwoordigd door dr. H.S. Heusinkveld en mr. drs. J.J.M. Welling, respectievelijk lid en secretaris. Partijen hebben hun standpunten mondeling toegelicht.

II. Feiten en geschil

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat het College uit van de volgende feiten.

Appellant heeft op 17 december 2020 het tentamen Organization Theory afgelegd via een onlineverbinding met de VU. Verweerster heeft geconstateerd dat er fraude is gepleegd doordat verschillende deelnemers aan het tentamen – onder wie appellant – tijdens het tentamen antwoorden en informatie over het tentamen uitwisselden via een WhatsAppgroep. Aan appellant is derhalve een sanctie opgelegd. Deze houdt in dat het tentamen van appellant ongeldig wordt verklaard, dat appellant wordt uitgesloten van deelname aan tentamens gedurende de rest van het lopende studiejaar en dat er in het dossier van appellant een aantekening van fraude wordt gemaakt.

Appellant wijst erop dat hij niet in de gelegenheid is gesteld zijn visie op het gebeurde te geven, voordat verweerster tot een sanctie besloot. Hij bestrijdt dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan fraude. Iemand anders zou onder zijn voornaam hebben deelgenomen aan het WhatsAppgesprek tijdens het tentamen.

Appellant heeft zich pas op 4 januari 2021 aangesloten bij de WhatsAppgroep met een ander telefoonnummer dan zichtbaar is in de WhatsAppgroep tijdens de afname van het tentamen.

Appellant vermoedt dat een trol gebruikmaakt van namen van studenten om oneigenlijke berichten te plaatsen. Tijdens de colleges zijn verschillende berichten met onheuse inhoud rondgegaan onder de naam van een van de studenten die echter niet degene was die het bericht stuurde. Appellant verwijst in dit verband ook naar een telefoontje dat hij in september 2020 kreeg van iemand die over gegevens van appellant bleek te beschikken en hem bedreigde als hij geen geld zou overmaken.

Verweerster zet uiteen dat appellant deel uitmaakte van de groep studenten die tijdens het tentamen Organization Theory actief participeerden in een WhatsAppgroep. Daartoe draagt verweerster een aantal gegevens aan: de tijdsperiode waarin appellant deelnam aan het tentamen, het tijdstip waarop de persoon met dezelfde voornaam als appellant ([voornaam]) tijdens het tentamen actief werd in de WhatsAppgroep, en de berichten binnen de WhatsAppgroep die tijdens het tentamen onder de voornaam van appellant vanaf telefoonnummer [telefoonnummer] zijn verzonden. Onder de eerstejaarsstudenten draagt maar één student de voornaam van appellant. Verweerster acht het niet waarschijnlijk dat appellant zich pas op 4 januari 2021 heeft aangesloten bij de WhatsAppgroep. Uit een analyse van de telefoongegevens blijkt dat de persoon die gebruik heeft gemaakt van de voornaam van appellant, voor en kort na het tentamen zijn medestudenten adviezen heeft gegeven over onder andere de begintijd van het tentamen. Bedoelde persoon blijkt al langer actief binnen de WhatsAppgroep. Hij gaf adviezen, stelde vragen en deelde foto's en filmpjes. Alleen de berichten die genoemde persoon tijdens het tentamen heeft gestuurd, zijn verwijderd nadat de fraude was ontdekt.

Direct na de ontdekking van de fraude heeft verweerster een spijtoptantenregeling in het leven geroepen. Deze hield in dat een lichtere sanctie zou worden opgelegd aan studenten die uiterlijk 22 december 2020 (13.00 uur) verweerster zouden laten weten deelgenomen te hebben aan de WhatsAppconversatie tijdens het tentamen. Verweerster denkt dat appellant van deze regeling geen gebruik heeft gemaakt, omdat hij dacht zijn digitale sporen uit te kunnen wissen, waardoor hij niet van fraude verdacht zou worden.

Bedoelde persoon blijkt direct na het bekendmaken van de spijtoptantenregeling van 18 december 2020 de WhatsAppgroep te hebben verlaten. Hij komt daarna nog even in deze groep terug om op 19 december 2020 de groep opnieuw te verlaten. Verweerster twijfelt er niet aan of bedoelde persoon en appellant zijn een en dezelfde persoon.

Verweerster heeft zich genoodzaakt gezien een zware sanctie op te leggen op grond van artikel 23 Regels en Richtlijnen SBE 2020-2021, gezien de ernst van de fraude en de mogelijke gevolgen van dit soort fraude voor de kwaliteit van de tentamens, de diploma's en de reputatie van de Vrije Universiteit. Verweerster heeft bovendien snel deze zaak willen afhandelen om studenten de gelegenheid te geven zich nog vóór 1 februari 2021 uit te schrijven.

Verweerster merkt op dat haar werkwijze gedwongen door de coronacrisis is gewijzigd. Online tentamens blijken veelvuldig tot fraude aanleiding te geven, waardoor de werkdruk voor verweerster onevenredig is toegenomen. Was het vóór de coronacrisis zo dat verweerster een van fraude verdachte student uitnodigde om te reageren op het vermoeden alvorens te besluiten of er sprake was van fraude, nu krijgt een van fraude verdachte student pas achteraf de gelegenheid te reageren. Appellant behoort tot degenen die achteraf een reactie hebben kunnen geven. Verweerster heeft met appellant gesproken op 26 januari 2021. Dat heeft verweerster geen aanleiding gegeven om het besluit te herzien.

III. Behandeling ter zitting

Appellant zet uiteen dat hij zich pas in januari 2021 heeft aangesloten bij de WhatsAppgroep voor Nederlandse studenten International Business Administration. Het incident dat tot het bestreden besluit heeft geleid, speelde zich af binnen de WhatsAppgroep in december 2020. Appellant maakte op dat moment geen deel uit van de WhatsAppgroep. Appellant heeft zich op 4 januari 2021 aangesloten, omdat hij in het tweede semester zou gaan deelnemen aan groepsopdrachten. In de eerste helft van het studiejaar waren er geen groepsopdrachten.

Appellant wijst er voorts op dat het telefoonnummer van de [voornaam] uit de WhatsAppgroep niet overeenkomt met zijn eigen telefoonnummer. Hij zet uiteen dat eenieder die aan een WhatsAppgroep

deelneemt, elke willekeurige naam kan gebruiken. Dat kan zelfs met terugwerkende kracht geregeld worden.

Dat het tijdens het tentamen gebruikte telefoonnummer niet van hem is, heeft appellant op verschillende manieren geprobeerd aan te tonen ten opzichte van verweerster, bijvoorbeeld door een overzicht van zijn telefoonlijst en aankoopbon van zijn eigen mobiele telefoon te overleggen. Appellant zegt dat verweerster in zijn bijzijn getracht heeft de persoon te bereiken die beschikt over het telefoonnummer van de 'valse' [voornaam]. De oproep werd niet beantwoord. Een ander telefoonnummer dat verweerster vond in de administratie van de opleiding en dat dient om in noodgevallen te bellen, bleek het telefoonnummer van de vader van appellant te zijn.

Van de zijde van het College wordt appellant gevraagd of hij destijds geen twee mobiele telefoons had, zodat hij met één van beide telefoons actief kon zijn in de WhatsAppgroep om zo fraude te kunnen plegen. Appellant antwoordt dat het voor studenten, anders dan voor mensen met een baan, niet gebruikelijk is om over twee mobiele telefoons te beschikken.

Appellant wijst er nog eens op dat hij in september 2020 telefonisch is bedreigd door iemand die tal van details van appellant kende. Hij veronderstelt dat deze persoon hem nu heeft geprobeerd te benadelen door in de WhatsAppgroep zijn identiteit aan te nemen.

Het College wijst appellant erop dat er van deze bedreiging geen direct bewijs is geleverd. Er is alleen een berichtenwisseling tussen appellant en een vriendin van hem over deze gebeurtenis overgelegd. Evenmin is duidelijk waaruit volgt dat degene die appellant heeft bedreigd, dezelfde persoon is als degene die zich als appellant voordeed in de WhatsAppgroep. Ook wordt niet duidelijk waarom de bedrieger gebruik zou maken van een andere naam, terwijl alle andere studenten onder hun eigen naam bekend waren in de WhatsAppgroep. Appellant vindt dat laatste echter begrijpelijk, omdat de bedrieger hem een hak wilde zetten. Uit het feit dat voor de berichten in de WhatsAppgroep een ander telefoonnummer is gebruikt dan dat van appellant, blijkt volgens appellant dat hier sprake is van een bedrieger. Appellant heeft echter geen idee wie de bedrieger geweest kan zijn.

De screenshots van de WhatsAppconversatie leiden tot vragen over de persoon die op één van de shots (bijlage 27) zichtbaar is. Navraag na de zitting leidt niet tot een eenduidige conclusie.

IV. Overwegingen van het College

Ingevolge artikel 7.12b tweede lid van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) is het aan de Examencommissie om een sanctie op te leggen aan een student die fraudeert. Een dergelijke sanctie kan inhouden dat de Examencommissie de student het recht ontnemt om één of meer aan te wijzen tentamens af te leggen, gedurende een periode van maximaal een jaar. De Examencommissie stelt regels vast over de maatregelen die zij kan nemen.

Verweerster heeft deze regels vastgelegd in artikel 23 van de Regels en Richtlijnen van SBE (RR). Daar is bepaald wat onder fraude wordt verstaan en welke maatregelen genomen kunnen worden.

In artikel 23, onderdeel a, RR wordt onder fraude verstaan "elk handelen of nalaten van een student waardoor het vormen van een juist oordeel omtrent zijn kennis, inzicht en vaardigheden, ..., geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt". In artikel 23, onderdeel c, tweede lid, RR wordt verder uitgewerkt wat onder fraude wordt verstaan, zonder limitatief te zijn. In bedoeld tweede lid wordt onder a en g respectievelijk als fraude aangemerkt het "*contact hebben met een andere student terwijl het tentamen gaande is*" en "*het gebruiken van informatie die tijdens het tentamen via een netwerk of rechtstreeks verzonden en/of ontvangen wordt c.q. het tijdens het tentamen verzenden van informatie*".

Appellant heeft naar voren gebracht dat een bedrieger, een trol, gebruik heeft gemaakt van de identiteit van appellant en zo heeft deelgenomen aan de WhatsAppgroep tijdens het tentamen Organization Theory in december 2020. Deze bedrieger zou, aldus appellant, dezelfde persoon kunnen zijn als degene die hem in september 2020 telefonisch heeft bedreigd. Het College stelt vast dat appellant niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij in september 2020 telefonisch is bedreigd, en evenmin aannemelijk heeft gemaakt dat de gestelde bedreiger en de gestelde bedrieger of trol een en zelfde persoon zijn die onder de naam van appellant heeft deelgenomen aan de WhatsAppgroep. Het betoog van appellant faalt.

Het College stelt verder vast dat degene die in de WhatsAppgroep gebruik heeft gemaakt van de voornaam van appellant, een ander telefoonnummer heeft gebruikt dan appellant nu in gebruik heeft. Daarmee is

echter niet uitgesloten dat appellant destijds ook nog over een andere telefoon of een ander telefoonnummer beschikte (of daarover nog steeds beschikt) en dat hij die telefoon of dat telefoonnummer toentertijd heeft gebruikt in de WhatsAppgroep.

Het College stelt ook vast dat de deelnemers hun eigen naam gebruikten binnen de WhatsAppgroep. Dege-
ne die onder de voornaam van appellant participeerde in deze groep, heeft de bijdragen die hij tijdens het
tentamen heeft geleverd aan het WhatsAppgesprek, gewist zodra duidelijk werd dat de fraude was ontdekt.
Door het gebruik van de voornaam van appellant, de mogelijkheid dat een telefoon met een nummer is
gebruikt dat niet bij verweerster bekend is, het wissen van de berichten van de persoon die de voornaam
van appellant gebruikte, en het ontbreken van enig motief voor een derde om de naam van appellant te
gebruiken in een WhatsAppgroep, acht het College voldoende aannemelijk dat appellant deel heeft geno-
men aan de WhatsAppgroep tijdens het tentamen Organization Theory in december 2020, terwijl daartoe
geen verlov was verleend. Daarmee schond appellant de fraudebepalingen, zoals hierboven geciteerd.

Het College passeert het verwijt dat appellant niet is gehoord door verweerster voordat een sanctie is
opgelegd. Hoewel deze praktijk strijdig is met onder meer de eigen regelgeving van verweerster, acht het
College dit feilen gedekt, doordat appellant nadat het besluit was genomen, alsnog in de gelegenheid is
gesteld te worden gehoord. Appellant heeft van die mogelijkheid gebruikgemaakt.

Het College van Beroep voor de Examens is ingevolge artikel 7.61, vijfde lid WHW uitsluitend bevoegd te
bepalen of een beroep gegrond, ongegrond of niet-ontvankelijk is.

V. Uitspraak

Het College verklaart het beroep ongegrond.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 1 juni 2021, door mr. dr. A.J.G.M. van Montfort, voorzitter,
prof. dr. J. Fidom en dhr. L. de Bie BSc, leden, in aanwezigheid van mr. drs. J.G. Bekker, secretaris.

mr. dr. A.J.G.M. van Montfort,
voorzitter

mr. drs. J.G. Bekker
secretaris

Tegen een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens kan, onder vermelding van een
deugdelijke motivering, door betrokkene beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het
Hoger Onderwijs, Postbus 16137, 2500 BC Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is
zes weken. Het griffierecht bedraagt € 49,-.